

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

7/5746

GK=159

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2012-610.01-245/2275/4680
Konu : Yazılı soru önergesi

23/07/2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 09/04/2012 tarihli ve A.01.0.KKB. 0.10.00.00-59105 sayılı yazı,
b) 26/04/2012 tarihli ve 1694/3488 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/5746 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan kısmî cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EKLER:

- 1- Soru önergesi cevabı (2 adet)
2- 17/05/2012 tarihli cevap örneği (2 adet-6 sayfa)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2012-610.01-245/2274/4679
Konu : Yazılı soru önergesi

23/07/2012

Sayın Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/5746 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Soru önergesinde yer alan, cezaevlerindeki basın mensubu hükümlü ve tutuklularla ilgili ayrıntılı açıklamalar içeren ve Bakanlığımızın internet sitesinde de yayımlanan 25/08/2011 tarihli ve 22 sayılı Basın Açıklamasında;

"Bir süredir basın yayın organlarında yer alan bazı haber ve yorumlarda, '70 kadar gazetecinin yazdıkları yazılar sebebiyle tutuklu ve hükümlü olarak cezaevlerinde bulunduğu' iddiasının sürekli tekrarlanması ve bu yanlış bilgiye dayanılarak 'Türkiye'de, son dönemde basın özgürlüğünün kısıtlandığı' eleştirilerinin artması nedeniyle aşağıdaki açıklamaya gerek görülmüştür.

Cezaevlerindeki basın mensubu tutuklu ve hükümlü sayısı konusunda, bazı sivil toplum kuruluşlarınca sağlıklı verilere dayanmayan çeşitli rakamlar verilmektedir. Bunlar arasında medyada en çok Türkiye Gazeteciler Sendikası tarafından yapılan açıklamaların yer alması nedeniyle, Sendikadan, tutuklu ve hükümlü olduğu iddia edilen gazetecilere ilişkin listenin Bakanlığımıza gönderilmesi istenmiştir. Sendika tarafından, 2 Ağustos 2011 tarihinde gönderilen 72 kişilik listede yer alan tutuklu ve hükümlülerin, hangi nedenle cezaevinde oldukları Bakanlığımızca tek tek incelenmiştir.

Türkiye Gazeteciler Sendikası'nın listesinde tutuklu ve hükümlü olduğu belirtilen 72 isimden 3 ünün cezaevlerinde kaydına rastlanmamış, 6 sınnın ise tahliye edildiği tespit edilmiştir. Listedeki yer alan isimlerin 63 ü halen cezaevindedir. Bu 63 isimden 36 sı hakkında dava açılmış ve bunların 18 iyle ilgili mahkûmiyet kararları verilmiştir. 27 kişi hakkında ise soruşturmalar devam etmektedir. Cezaevlerindeki 63 kişiden 18 inin basın kartı varken, 45 kişinin ise basın kartı yoktur.

Hakkında dava açılan veya mahkûmiyet kararı verilen 36 kişiden sadece 4 ü, basın yoluyla işlenen suçlar arasında sayılabilecek olan 'terör örgütünün propagandasını yapmak' suçundan dolayı cezaevindedir. Diğer 32 tutuklu ve hükümlünün cezaevinde bulunmalarının gazetecilik faaliyetiyle bir ilgisi yoktur.

Haklarındaki soruşturmalar devam eden 27 kişiyle ilgili olarak ise soruşturmaların gizli yürütülmesi nedeniyle, bu kişilerin hangi suç ve eylemlerden dolayı tutuklandıkları ancak iddianame hazırlandığında açık bir şekilde görülebilecektir. Ancak, tutuklanma sebeplerine bakıldığında, soruşturması devam eden 27 ismin tamamının 'silahlı terör örgütü üyesi' gibi gazetecilik faaliyetiyle ilgisi olmayan suçlardan dolayı cezaevinde bulundukları görülmektedir.

Sonuç olarak cezaevlerindeki tutuklu ve hükümlü 63 kişiden 59'u basın yoluyla

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

işledikleri iddia olunan suçlardan, yani yazdıkları yazılardan ve gazetecilik faaliyetlerinden dolayı değil, basınla ilgisi olmayan suçlardan dolayı tutuklanmış veya mahkum olmuştur.

Bu nedenle tutuklu ve hükümlü gazeteciler konusunun, 'cezaevlerinde 70 kadar gazeteci var' şeklinde sadece rakamsal olarak değil, işlenen ya da işlendiği iddia edilen suçların gazetecilik faaliyeti kapsamında olup olmadığı çerçevesinde değerlendirilmesi gerekmektedir. Gazetecilik faaliyetiyle ilgisi olmayan iddialara dayalı tutuklama ve mahkûmiyet kararlarının, basın özgürlüğünün ihlali olarak yorumlanması mümkün değildir.

Ayrıca, bağımsız yargı organlarınca açılan soruşturma ve davalar ile yapılan tutuklamalar ve verilen mahkûmiyet kararlarının, Hükümetin 'basına baskı yaptığı' şeklinde değerlendirilmesi de doğru bir yaklaşım değildir. Türkiye'de basın ve ifade özgürlüğünün daha ileriye taşınması için son yıllarda önemli yasal düzenlemeler yapılmıştır ve bu yöndeki çalışmalar özgürlükçü bir anlayışla sürdürülmektedir.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.",

İfadelerine yer verilmiştir.

II- UYAP veri tabanında, soruşturma ve kovuşturma aşamasında, kişilerin dosyaya taraf olarak kaydının yapılması sırasında, meslek alanıyla ilgili bölümün doldurulması zorunlu bir alan olmayıp, meslek kaydı yapma zorunluluğu bulunmamaktadır. Bu sebeple, sistemde kayıtlı bulunan kişilerin mesleklerine göre ayrımını gösteren net bir istatistik veri bulunmamakla birlikte, yapılan tespitlere göre, 06/04/2012 tarihi itibarıyla ceza infaz kurumlarında;

- 1- "Silahlı terör örgütüne üye olmak" suçundan 20;
- 2- "Örgütün propagandasını yapmak" suçundan 2;
- 3- "Nitelikli yağma" suçundan 3;
- 4- "Anayasal düzeni zorla değiştirmeye kalkışmak" suçundan 2;
- 5- "Devletin güvenliğine ilişkin belgeleri tahrip etme, amacı dışında kullanma, hile ile çalma" suçundan 2;
- 6- "Devletin egemenliği altında bulunan topraklardan bir kısmını devlet idaresinden ayırmaya çalışmak" suçundan 1;
- 7- "Yasadışı silahlı örgüt kurmak veya katılmak" suçundan 1;
- 8- "Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini ortadan kaldırmaya ve görevini yapmasını engellemeye teşebbüs" suçundan 1,

Olmak üzere, 32 hükümlü ve tutuklunun, mesleğini basın mensubu olarak bildirdiği;

Hakkında dava açılan veya mahkûmiyet kararı verilen bu kişilerden sadece ikisinin, basın yoluyla işlenen suçlar arasında sayılabilecek olan "terör örgütünün propagandasını yapmak" suçundan dolayı ceza infaz kurumlarında bulunduğu;

Diğerler kişilerin ise "silahlı terör örgütü üyeliği", "Nitelikli yağma" ve "Devletin güvenliğine ilişkin belgeleri tahrip etme, amacı dışında kullanma, hile ile çalma" gibi gazetecilik faaliyetiyle ilgisi olmayan suçlardan dolayı ceza infaz kurumlarında bulundukları;

Anlaşılmıştır.

III- Anayasanın 98. maddesinin ikinci fıkrasında, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgi edinme ve denetim yollarından biri olan "soru"nun, Bakanlar Kurulu adına, sözlü veya

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

yazılı olarak cevaplandırılmak üzere Başbakan veya bakanlardan bilgi istemekten ibaret olduğu; aynı maddenin son fıkrasında da soru ile ilgili önergelerin verilme şekli, içeriği ve kapsamı ile cevaplandırılma, görüşme ve araştırma yöntemlerinin Meclis İçtüzüğü ile düzenleneceğinin öngörüldüğü;

Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün; "Soru" kenar başlıklı 96. maddesinde "soru"nun kısa, gerekçesiz ve kişisel görüş ileri sürülmeksizin; kişilik ve özel yaşama ilişkin konuları içermeyen bir önerge ile Hükümet adına sözlü veya yazılı olarak cevaplandırılmak üzere, Başbakan veya bir bakandan açık ve belli konular hakkında "bilgi istemek"ten ibaret olduğunun belirtildiği; "Sorulamayacak konular" kenar başlıklı 97. maddesinde de başka bir kaynaktan kolayca öğrenilmesi mümkün olan konular ile tek amacı istişare sağlanmaktan ibaret konuların ve konusu evvelce Başkanlığa verilmiş gensoru önergesiyle aynı olan soruların sorulamayacağını hükme bağlandığı,

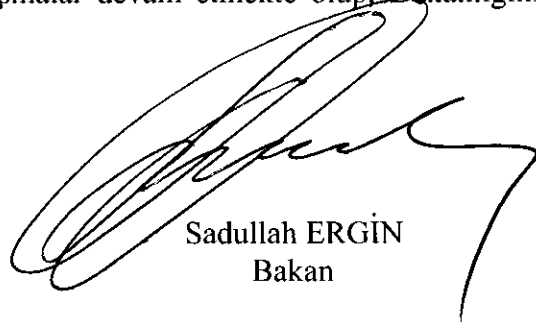
Malûmlardır.

Anayasanın ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün yukarıda belirtilen hükümleri dikkate alındığında, kişilik ve özel yaşama ilişkin konular da içeren diğer sorulara cevap verilmesine yasal imkân görülememiştir.

IV- Soru önergesinde yer alan hususlarla ilgili olarak Başbakan Yardımcılığınca hazırlanıp Bakanlığımıza iletilen 17/05/2012 tarihli cevap ve eki ilişikte sunulmuştur.

Öte yandan, İçişleri Bakanlığı ile yazışmalar devam etmekte olup, Bakanlığımıza bilgi iletilindiğinde ayrıca cevap verilecektir.

Bilgilerinize sunulur.

Sadullah ERGİN
Bakan

T.C.
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

Sayı : B.01.0.002-031- 586

17/05/2012

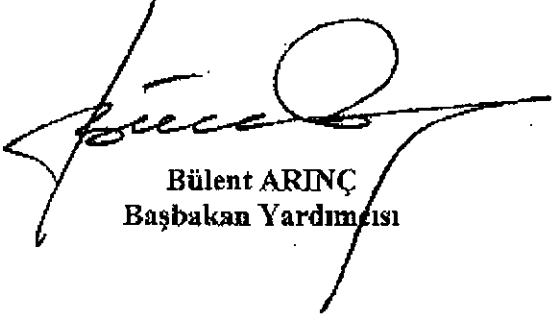
Konu : Soru Önergesi

ADALET BAKANLIĞINA
(Kanunlar Genel Müdürlüğü)

İlgi:26/04/2012 tarihli ve B.03.0.KGM.0.00.00.05/2012-610.01-245/1673/3461 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde Bakanlığuma intikal eden İstanbul Millîrvekili Sayın Mahmut TANAL tarafından tevcih edilen 7/5746 esas numaralı yazılı soru önergesindeki Bakanlığımlla ilgili sorulara ilişkin cevap ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Bülent ARINÇ
Başbakan Yardımcısı

EKİ:

1- Cevabi yazı (2 Sayfa)

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN MAHMUT TANAL TARAFINDAN TEVCİH
EDİLEN 7/5746 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ CEVABI**

5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanunun 1 inci maddesinde;

"Bu Kanun hükümleri Türkiye'de yayınlanan gazete ve mevkutelerle haber ve fotoğraf ajanlarında her türlü fikir ve sanat işlerinde çalışan ve İş Kanunundaki "işçi" tarifi şümulü haricinde kalan kimselerle bunların işverenleri hakkında uygulanır.

Bu Kanunun şümulüne giren fikir ve sanat işlerinde ücret karşılığı çalışmalara gazeteci denir." hükmü yer almakta olup, burada gazetecinin tanımı ve nitelikleri belirtilmiş bulunmaktadır.

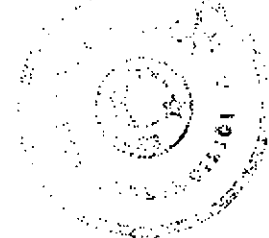
Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü tarafından çıkarılan ve 23/03/2001 tarihli ve 24351 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Basın Kartı Yönetmeliği'nin 5 inci maddesinde, basın kartı alacak kişilerde aranan nitelikler düzenlenmiş bulunmaktadır. Bu madde;

"Basın-yayın kuruluşlarının Türk uyruklu sahip ve mensuplarının basın kartı alabilmesi için,

- a) 18 yaşını bitirmiş olması,*
- b) En az (Değişik ibare:RG-23/10/2010-27738) lise veya dengi bir eğitim kurumundan mezun olması,*
- c) Kısıtlı veya kamu hizmetlerinden yasaklı olmaması,*
- d) (Değişik:RG-23/10/2010-27738) 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı 5 yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da şantaj, hırsızlık, sahtecilik, dolandırıcılık, güveni kötüye kullanma, yalan tanıklık, yalan yere yemin, iftira, suç uydurma, müstehcenlik, fuhuş, hileli iflas, zimmet, irtikap, rüşvet, kaçakçılık, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma veya 5187 sayılı Basın Kanununun 25 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan suçlar ile bu suçlara tahrik ve teşvikten hüküm giymemiş olması,*
- e) 5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanun hükümlerine uygun sözleşme yapmış olması,*
- f) Gazetecilikle birleşebilen işler dışında, resmi veya özel bir kuruluşta (Değişik ibare:RG-23/10/2010-27738) ücretli veya ücretsiz görev almaması, anonim şirketler ve kooperatiflerde ortaklık hariç herhangi bir kuruluşun sahibi veya ortağı olmaması, şarttır.*

Basın kartı alacak günlük, haftalık ve onbeş günlük süreli yayın (Değişik ibare:RG-23/10/2010-27738) sahipleri ile 26 ncı maddenin birinci fıkrasının (b) ve (d) bentleri uyarınca basın kartı talep edenlerde, televizyon-radyo şirketi yönetim kurulu başkanlarında ve kamu görevlilerinde bu maddenin (e) ve (f) bentlerinde, aylık süreli yayın sahiplerinde (e) bendinde yer alan şartlar aranmaz." hükmünü içermekte olup, basın kartı alacak kişilerde aranan nitelikler açıkça belirtilmiş bulunmaktadır.

Aynı Yönetmeliğin "Komisyondan Görüş Talebi ve Kartların Sahiplerine Ulaştırılması" başlıklı 28 inci maddesinde:

" Genel M¼d¼rl¼kçe yapılan değerlendirme sonucu, usul¼ne uygun başvuruda bulunmuş ve basın kartı almasına engel bir durumu olmadığı tespit edilmiş kişilere ait bilgi, belge, beyanname ve eklerini içeren dosya Komisyona intikal ettirilir.

Dosya ¼zerinden yaptığı inceleme sonucunda (Ek ibare: RG-23/10/2010-2773 8) takdir yetkisi bulunan Komisyon, mesleki ęalıřmalarını ve mensubu bulunduğu basın yayın kuruluşunun niteliklerini değerlendirerek, talep sahibinin basın kartı alıp alamayacağına karar verir.

Komisyon, en az ¼çte bir ¼yesinin gerekli g¼rmesi halinde, talep sahibini davet ederek mesleki ęalıřmaları hakkında bilgi isteyebilir.

Komisyonca alınan kararlar, Genel M¼d¼r¼n onayı ile kesinleşir.

Genel M¼d¼rl¼k onayını takiben d¼zenlenen basın kartları, Ankara'da Genel M¼d¼rl¼k, il m¼d¼rl¼ę¼ bulunan yerlerde il m¼d¼rl¼kleri, diğer illerde valilikler aracılığı ile sahiplerine g¼nderilir." h¼km¼ yer almakta olup, bu h¼kt¼nden de anlaşılacağı ¼zere, basın kartı başvurusunda bulunun kişilerin basın kartı alıp alamayacağına Basın Kartı Komisyonu karar vermektedir.

Devlet protokol hizmetlerinin y¼r¼t¼lmesi aşamasında akreditasyon yapılmasının gerekli olduğu hallerde basın kartı sahibi olma şartı aranmaktadır.

Basın muhabirleri, Basın Kartı Y¼netmelięinin yukarıda belirtilen 5 inci maddesinde sayılan şartları taşımaları halinde basın kartı alma hakkına sahiptir.

Basın Kartı Komisyonu tarafından kart almasına karar verilen ve Basın Yayın ve Enformasyon Genel M¼d¼rl¼ę¼m¼zce verilen basın kartları için herhangi bir bedel alınmamaktadır.

Diğer yandan Basın Kartı Y¼netmelięinin "Tanımlar" başlıklı 3 ¼nc¼ maddesinin birinci fıkrasının (y) bendinde "S¼reli basın kartı, yerleşik yabancı ¼yruklu gazetecilere verilen ve her yılın başında, o yılın sonuna kadar geğerli olmak ¼zere yenilenen basın kartı" şeklinde; (z) bendinde "Geğici basın kartı, geğici s¼reyle verilen basın kartı" şeklinde; (aa) bendinde "S¼rekli basın kartı, bu Y¼netmelikte belirtilen şartları taşıyan kişilere ¼m¼r boyu verilen basın kartı" şeklinde; (bb) bendinde "Serbest basın kartı, geğici s¼reyle işsizlik halinde verilen basın kartı" şeklinde tanımlanmış bulunmaktadır.

